

[Janne Normann]

ske selskaber, for det forslag arbejder netop med en udvidet medarbejderrepræsentation i forhold til det, vi behandler her. Forslaget går ud på, at $\frac{1}{3}$ skal vælges af ledelsen, altså aktionærerne, $\frac{1}{3}$ skal vælges af medarbejderne, og $\frac{1}{3}$ skal vælges af ledelse og medarbejdere i fællesskab. Vi vil da med interesse lytte til konservative synspunkter på denne meget udvidede medarbejderrepræsentation.

Fru Lone Dybkjær vil tage sig af spørgsmålene om valgmetoden og om fredsvalg, og hun vil redegøre for gruppens syn på de problemer, der har ligget heri.

Lone Dybkjær (RV):

Som fru Janne Normann sagde, skal jeg sige noget om valgmetoden og spørgsmålet om fredsvalg og desuden komme med et par kommentarer til de tidligere ordførere.

Det radikale venstre har diskuteret, hvilke valgmetoder der ville være de mest hensigtsmæssige, idet det var klart, at det af ministeren foreslåede, at enhver medarbejder kunne afgive lige så mange stemmer, som der skulle vælges medlemmer, var uacceptabelt, idet godt 50 pct. altid ville kunne stemme samtlige kandidater ind. Vi har diskuteret flere forskellige metoder med større eller mindre mindretalsbeskyttelse, og i virkeligheden har diskussionen nok gået om 5 forslag.

De 2 metoder, der giver størst beskyttelse, er »én person, én stemme«, og så den såkaldte prioritetsmetode. Problemet med den første – den, hvor én person har én stemme – er, at det kan blive ret små personlige stemmetal, der kan give valg, hvis der er en stemmemagnet, som tager langt hovedparten af stemmerne. Derfor har vi ikke fundet, det var nogen særlig god metode.

Problemet med prioritetsmetoden, som vi i øvrigt anvender i en række radikale sammenhænge, er dens udviklethed. Da jeg forelagde det for nogen i min gruppe og sagde, at jeg var lidt bange for forslaget, fordi jeg var bange for, at det ville være for udviklet at forklare mennesker, der ikke var så involveret i valgseancer, som vi er herinde, sagde han: »Ja men der er jo skrevet en hel bog om det.« Det afgjorde i og for sig sagen for mig – i min indstilling til gruppen om dette spørgsmål.

Den tredje mulighed for det antal, der kan stemmes på, er antallet, der skal vælges, mi-

nus én person. Det giver faktisk ringere mindretalsbeskyttelse end det foreliggende forslag. Den fjerde metode opererer med et antal stemmer svarende til antallet, der skal vælges, minus én, men sådan, at medarbejderne kan placere alle stemmer på én person eller på flere, sådan som de ønsker det. Det er nok et princip, vi ikke har syntes om. Vi mener ikke, at den forskellige vægtning på de enkelte personer er særlig hensigtsmæssig.

Derfor er valget faldet på den femte metode – den, der er stillet ændringsforslag om. Den giver ikke så god en mindretalsbeskyttelse, som vi kunne ønske, men vi har afvist den med de andre metoder, der er, og til trods for vores betænkeligheder har vi fundet, at den var acceptabel. Det er rigtigt, at den i værst tænkelige tilfælde kun vil give en mindretalsbeskyttelse for et mindretal på 41 pct., men der er altså tale om, om man så må sige i værst tænkelige tilfælde.

Vi har ligeledes i denne sammenhæng været med til at, kan man sige, fremprovokere et forslag om fredsvalg. Også her har der været tale om forskellige afvejninger. Vi har fundet, at det ikke var hensigtsmæssigt, at der blev et valg, hvis det var sådan, at der kun var opstillet det antal medlemmer, der skulle vælges, både som egentlige medlemmer og som suppleanter. Det har ofte ført til på de enkelte virksomheder, at valgdeltagelsen har været lav, hvilket i sig selv ikke er særlig ønskeligt. Det er klart, at fredsvalg kan indebære, at der kommer så mange aftaler, og at der kommer så stor en pression på medarbejderne, at det kan føre til ikke særlig ønskelige tilstande. Det er jo ikke meningen, at fredsvalget skal betyde, at der ikke kan opstille flere kandidater, og at det skal betyde, at man indirekte kommer til at forhindre et valg. Det håber vi ikke det vil udvikle sig til. Vi har håbet på, at fredsvalget kunne betyde, at der blev opstillet en sådan bredde, at der reelt var tale om en bedre mindretalsbeskyttelse, end det er tilfældet i det værst tænkelige tilfælde.

Efter dette skal jeg gøre et par bemærkninger til de tidligere ordførere, bl.a. til den konservative ordfører, som talte om den 4-årige valgperiode. Det er rigtigt, at det kunne man overveje. Vi har også haft nogle overvejelser af, om man skulle følge de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmers valgperiode, men vi har alligevel ment, at